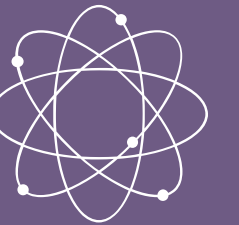

DAHİ ÇOCUĞUNUZU KEŞFEDİN

PSİKOLOJİK DANIŞMAN
TUĞBA ARAS

Üstün zekalı çocukların keşfedilmesinde ailelere büyük sorumluluk düşüyor. Çocuklarının davranışlarını, hareketlerini, tepkilerini dikkatli gözleyen bir anne baba ondaki yetenekleri çabucak fark edebiliyor. Bu tür çocuklar erken yürümeye, erken konuşmaya başlıyor. Çevresindeki olaylara verdikleri tepkiler diğerlerinden farklı oluyor. Öyle ki, henüz dört aylıkken etrafına tepki verebiliyorlar. Altı aylıkken net bir biçimde duymaya başlıyor, sekizinci ayda sinir devrelerini kullanıyorlar. Eğer aile bu belirtilere rağmen uyanamadıysa daha sonraki dönemlerde çocuk üstün zekalı olduğunu, çok daha belirgin davranışlar sergileyerek gösterebiliyor.

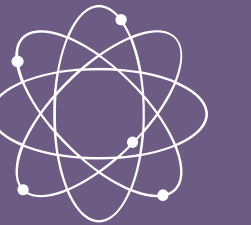

Kendisine verilen beş saatlik programı bir saatte bitirerek, “Şu şekilde hareket etmelisin” uyarlarınıza, “Ben bunu böyle yapmak istiyorum. Bence bu daha doğru” diye cevap verebiliyor. Uzmanlar bu tür çocukları olan ailelerin tavrının çok önemli olduğunu belirterek, ailenin çocuğun önünü açacak davranışlarda bulunması gerektiğine dikkat çekiyor. Yine onlara tepki verecekleri ortamlar oluşturulması tavsiye ediliyor. Tabi burada ailelerin öncelikle üstün yetenekli bir çocuk hangi özelliklere sahip olması gerektiğini bilmesi gerekiyor. Öncelikle üstün yetenekli çocuk kimdir ve hangi özelliklere sahiptir buna bir göz atalım.

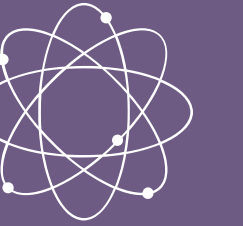
Üstün Yetenekli Çocuk Kimdir?

Üstün yetenekli çocuklara ilişkin çeşitli tanımlamalar yapılmaktadır. Bazı araştırmacılara göre sadece geçerli ve güvenilir zeka testlerinden sürekli olarak 140 ZB ve yukarısındaki puanı alanlar üstün yeteneklidir. Konuya geniş bir perspektifle yaklaşan araştırmacılar ise, çocuğun akademik ve anlksal alanlardaki yeteneği kadar toplumsal ilişkiler, yaratıcılık, önderlik, v.b alanlardaki yetenekleri de dikkate almaktadır. Tanımlamada bu yaklaşımı savunanlar, üstün zekalı çocuğu yukarıda söz konusu edilen alanlardan bir ya da bir kaçında yaşdaşlarına göre üst % 10'da bulunan çocuklar olarak tanımlamaktadırlar.

Üstün Yetenekli Çocuk Kimdir?

Üstün yetenekli çocuklara ilişkin çeşitli tanımlamalar yapılmaktadır. Bazı araştırmacılara göre sadece geçerli ve güvenilir zeka testlerinden sürekli olarak 140 ZB ve yukarısındaki puanı alanlar üstün yeteneklidir. Konuya geniş bir perspektifle yaklaşan araştırmacılar ise, çocuğun akademik ve anlksal alanlardaki yeteneği kadar toplumsal ilişkiler, yaratıcılık, önderlik, v.b alanlardaki yetenekleri de dikkate almaktadır. Tanımlamada bu yaklaşımı savunanlar, üstün zekalı çocuğu yukarıda söz konusu edilen alanlardan bir ya da bir kaçında yaşdaşlarına göre üst % 10'da bulunan çocuklar olarak tanımlamaktadırlar.Yapılan araştırmalar böylesi çocukların bazılarının belirli alanlarda üstün basan, diğerlerinde ise düşük başarı gösterdiklerini ortaya koymaktadır. Bunlar çoğunlukla öğretmenleri ve arkadaşlarınca mantık dışı davranan ya da acayip fikirleri olan kişiler olarak görülebilir.Bütün bu nedenlerle üstün zekalı çocuğun kesin bir tanılamasının güç olmasına karşın, gösterdikleri belirgin bazı özellikler bu çocukları yaşdaşlarından ayırır.

ÜSTÜN YETENEKLİ ÇOCUK GENEL OLARAK ŞU ÖZELLİKLERE SAHİP OLMAKTADIR.

1. Çok Küçük Yaşlarda ileri Düzeyde Sözcük Dağarcığı
 2. Dikkatli Gözlem ve Merak
 3. Bilginin Çeşitliliğini Anımsama
 4. Dikkati Bir Noktaya Toplama Süreci
 5. Karmaşık Kavramları Anlama ve İlişkileri Algılama
- Soyut Düşünme Yeteneği
6. İlgi Alanlarının Çeşitliliği ve Genişliği
 7. Başkalarını ve Kendini Eleştirme Yeteneği
 8. Diğer Alanlarda Üstün Yetenekli Çocukların Özellikleri

Bu özellikleri anlatılan üstün yetenekli çocukların eğitimi de üzerinde durulması gereken çok önemli bir konudur. göre üstün zeka ve yetenekteki çocuğun eğitimi çok önemlidir. Doğru eğitimle bu çocuklar insanlık tarihine geçecek işler yapabilirler. Yanlış eğitim ise onları dünyanın başına bela edebilir. Bu yüzden bu çocuklarımızın doğru bir eğitime tabi tutulması gerekmektedir. Öncelikle eğitim ailede başlayacağı için, üstün yetenekli bir çocuğun tespit edilmesi ve eğitilmesinde aileye önemli görevler düşmektedir. Anne ve babalar üstün yetenekli çocuğun eğitiminde nelere dikkat etmelidir.

ANA-BABALARA ÖNERİLER

1. Ne kadar üstün zekalı olursa olsun, çocuğunuzun halâ bir çocuk olduğunu unutmayınız. Sevgiye olduğu kadar denetlenmeye, disiplinli bir ilgiye, ana-babasına kabul edilmeye, kişisel bağımsızlığını kazanmaya ve sorumluluklar almaya gereksinimi vardır.
2. En iyi biçimde gelişebilmesi için ana ve babanın değer sistemleri biri birine uygun olmalıdır. Bunun anlamı, çocuk yetiştirilirken, nelerin verilip nelerin verilmemesi konusunda ana-baba arasında büyük görüş ayrılıklarının bulunmaması gerektiğidir.
3. Çocuğun yetiştirilmesinde ana, baba birlikte çabalamak durumundadırlar. Sayıları, zamanı, sözcüklerin söylenişini v.b öğretirken, gerek evde gerekse çevrede ortak bir sorumluluk almaları önemlidir.

ANA-BABALARA ÖNERİLER

4. Çocuğun okuma, müzik, şiir, düşünülerini tartışma ve kendini ifade etme becerilerini geliştirmesi üzerinde önemle durulmalı, çocuğa bol bol kitaplar okunmalıdır, ilgi duyduğu/okuldaki faaliyetleri yakından izlenmelidir.
5. Mutlu bir aile ortamının çocuğun gelişimindeki öneminin unutulmaması gerekir. Sonu gelmeyen tartışmalar, boşanma her çocuk gibi üstün zekalı çocuğu da çok etkiler.
6. Üstün zekalı çocuklar yaşitlarından önce yetişkin sorunlarına ilgili ve duyarlı hale gelmektedirler. Örneğin: cinsiyet, ölüm, hastalık, savaş, parasal konular v.b. Bu alanlardaki deneyimlerinin eksikliği sonucu, sorunları çözmede güçlüklerle karşılaşır, onlara söz konusu ve benzeri alanlarda ana-babalar gerekli yardımları yapmalıdır.

ANA-BABALARA ÖNERİLER

7. İyi kitapların, dergilerin ve diğer araç ve kaynakların evde çocuğu eğitmekteki önemi daima göz önünde tutulmalıdır. Ansiklopedi, çeşitli levhalar benzeri kaynaklar bu açılardan önemlidir.
8. Çocuğun sağlam bir öğrenme temeline sahip olmasını sağlamak için, müzelere, tarihi yerlere, sanat galerilerine, v.b yerlere götürülmesi çeşitli kaynaklarca önerilen bir husustur.
9. Ana, babalar özellikle çocuğun sormuş oldukları sorulara “yeter artık” diye yanıt vermemeye dikkat etmelidirler. Altıncı maddede değinilmiş olan konulardaki sorularını, azarlayarak ya da yanlış biçimde yanıtlamaktan kaçınmaları hele, bunları büyüyünce öğrenirsin diye baştan savma yanıtlar vermemeleri gerekmektedir. Çocuğun tüm sorularına, ister uygun bir ortamda sorulmuş olsun isterse olmasın doğru yanıt vermek durumundadır. Örneğin uzaya atılan roketlerin Tanrı’yı vurma ihtimali var mıdır?” türünden sorularla çeşitli kavramların açıklığa kavuşturulmasını gerektirecek yanıtların verilmesi söz konusu olabilir.

ANA-BABALARA ÖNERİLER

10. Üstün zekalı çocuğun ilgi alanlarının çeşitliliği unutulmamalıdır. Ancak uzun bir süre bir konuda ilgisini yoğunlaştırmayabilir. Bu nedenle çocuğun ilgilerini destekleyerek, bir konuya daha uzun süre ayırmasını sağlamak ana-babalara düşen bir görevdir.

11. Ana-babalar çocuklarının tüm yaşantısını aşırı biçimde yönlendirmekten de kaçınmalıdırlar. TV seyretmek, resimli mecmualara bakmak, oyun oynamak v.b etkinlikleri yapmak da onların hakkıdır.

12. Çocuğun, fantezileri, varsa hayali arkadaşları, alışılmışın dışındaki düşünüşleriyle doğrudan ya da dolaylı biçimde olumsuz tutum takınmaktan ve alay etmekten kaçınmalıdırlar.

13. Çocuğun ilgi ve üstünlük gösterdiği dallarda, ana babalar yeterli kalamadıkları zaman, olanakları el verdiğince özel ders v.b kolaylıkları çocuklarına sağlamalıdır.

KAYNAKLAR

1. WWW.PDRCIYIC.BIZ
2. WWW.TSD.ORG.TR
3. WWW.EGITIMKILAVUZU.COM
4. WWW.USTUNVEOZEL.SITEMYNET.COM
5. WWW.ISINSAGLAM.COM
6. WWW.REHBERLIKNET.COM